

Bir araştırma yöntemi olarak netnografi: ötekini anlamının dijital boyutu

Öğr. Gör. Dr. Okan AKSU^a

^aTrakya Üniversitesi Rektörlüğü, Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Birimi – Edirne/Türkiye

Özet

Sosyal Bilimlerin bireyi ve grupları anlama çabası tarih boyunca sürmüştür. İnsanlık için Coğrafi Keşif Hareketleri ve Sanayi Devrimi ile birlikte yoğunlaşan “öteki ile karşılaşma deneyimi” birey için aynı zamanda “yabancılaşma” deneyimini de beraberinde getirmiştir. Bu noktada ötekini anlamak üzerine kurulmuş bir Antropolojik bir araştırma yöntemi olan Etnografi İnternet ile birlikte şekil değiştirerek Netnografi olarak karşımıza çıkmıştır.

Anahtar Sözcükler: Etnografi, Netnografi, Araştırma Yöntemleri, Antropoloji, Ötekilik, Yabancılaşma,

Abstract

The struggle of the social sciences to understand individuals and groups has persisted throughout the history. For Humanity the Geographical Discovery Movements and the Industrial Revolution has intensified the experience of "encounter with the other" and also brought the experience of "alienation" at the same time for the individual. At this point, Ethnography, which is an Anthropological research method based on the recognition of the other, has come out as Netnography by changing shape with İnternet.

Keywords: Ethnography, Netnography, Research Methods, Anthropology, Otherness, Alienation,

Sayın Editör,

Sanayi Devrimi ile başlayan büyük gelişim ve modernleşme süreci içerisinde insanlık hiç olmadığı kadar büyük bir ivme içerisinde her alanda değişim göstermeye başlamıştır. Sanayi Devrimi öncesinde başlayan coğrafi keşiflerin sonucunda “yeni dünyaların” keşfi bireylerin kendi sınırları ötesindeki “ötekiler” ile karşılaşmasına neden olurken, Sanayi Devrimi ile aynı bölgede yaşayan insanlar da köylerden kentlere göç ederek aynı/benzer coğrafyalarda yaşayan “ötekiler” ile bir araya gelmiş ve karşılaşma deneyimini yaşamıştır. Bu tablo içerisinde insanlığın daha önce tarihte hiç olmadığı kadar “öteki” ile karşılaştığını söylemek yanlış olmayacaktır.

Kapitalizmin ve Sanayi Devriminin bir unsuru olan yabancılaşma ve öteki ile karşılaşma durumu bireye dünyayı anlayabilmek için yeni yöntemleri kullanmasını zorunlu hale getirmiştir. Bir bilim dalı olarak Psikoloji bireyi anlamaya çalışırken bir araştırma yöntemi olarak Etnografi ötekini anlama çabasını sürmektedir. Psikolojinin insan davranışını anlamaya yönelik çabası ile Etnografinin ötekileri anlamaya çalışması bireyin kendisine ve etrafına yabancılaşma olgusu ve “ötekini anlama” çabası ile ilgili olduğunu söylemek yanlış olmayacaktır. Etnografi önceleri sömürgecilik hareketleri içerisinde yer alan kişilerin kendilerinden sonraki “görevlilere yardımcı olmak” adına yaptıkları dil, din ve kültür gibi olgu ve unsurların analizlerini kapsayan bir yöntem iken günümüzde kültürel olgular ve grup olgularını değerlendirmek için kullanılan bir araştırma yöntemi olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu ekseninde antropolojik bir araştırma yöntemi olarak doğan Etnografi günümüzde modern toplumun yarattığı “ötekileri” anlama ve çözümleme sürecinde Sosyal Bilimlerde sıklıkla kullanılmaktadır.

Ancak Internetin gelişmesi ile birlikte dijital ortamda varlıklarını sürdüren gruplar ve bunların kültürel örüntüleri, yaşam tarzları, tüketim alışkanlıkları gibi konular araştırma konusu olmuştur. Bu noktada Etnografi de alan değiştirmiş ve Internet üzerinden yürütülen bir araştırma yöntemi olmak durumunda kalmıştır. Alan değiştiren Etnografi Internet ile birlikte Netnografi olarak karşımıza çıkmıştır. Netnografi ile birlikte;

1. Internet üzerinde varlıklarını sürdüren gruplar tanımlanabilmekte,
2. Demografik yapıları ve varsa hiyerarşik düzenleri ile yapıları ortaya konulabilmekte,
3. Bu grupların kültürel örüntüleri ortaya konulabilmekte,
4. Ürettikleri dil, sembol ve ortak anlamlar çözümlenebilmekte,

5. Bu grupların belirlenmiş olan konular, ürünler vb. hakkında görüşleri tespit edilebilmekte,

6. Bu grupların geleceğe yönelik davranış ve tutumlarına yönelik öngörüler ortaya konulabilmektedir.

Tüm bunlardan hareketle bireyin kendisini ve ötekini tanıma ve anlama çabasının izlerini Sosyal Bilimlerde de görmekteyiz. Günümüzde özel alan ve kamusal alanın Internet alanına kaymaya başlaması ile varlığını bu alanda sürdüren grupların anlaşılması için Netnografi önemli bir yöntem olarak karşımıza çıkmaktadır.

Yazar Hakkında

Öğr. Gör. Okan AKSU

Okan Aksu Anadolu Üniversitesi İletişim Bilimleri Fakültesi Basın ve Yayın Bölümünden 2006 yılında aynı fakültenin Reklamcılık ve Halkla İlişkiler Bölümünden 2007 yılında mezun olmuştur. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde 2013 yılında Basın ve Yayın Yüksek Lisansını tamamlamıştır. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nde Basın ve Yayın ABD'da 2017 yılında Doktorasını tamamlayan Okan Aksu, HIV/AIDS, Feminizm, İnsan Hakları, Sosyal Medya konularında çalışmalarını sürdürmektedir.

Posta adresi: Trakya Üniversitesi Rektörlüğü, Basın Yayın ve Halkla İlişkiler Birimi – Edirne

E-posta: okanaksu@gmail.com